

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către partea vătămată Scutelnic Ana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2018 și a sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Onuța Vitalii Xxxxx, născut la xxxxx, originar din Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 02.12.2014-23.02.2018
2. *instanța de apel:* 22.03.2018-28.06.2018
3. *instanța de recurs:* 09.08.2018- 07.11.2018

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 februarie 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Onuța Vitalii Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea mijloacelor bănești, pe un termen de 2 ani;

- art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pe un termen de 2 ani.

Conform art. 84 alin. (1), (2) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă, 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 2 ani, și privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pe un termen de 2 ani.

În baza art. 90 alin. (1), (2) Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare aplicată în privința inculpatului, Onuța V., pe o perioadă de probațiune de 5 ani, dacă nu v-a săvârși o nouă infracțiune, îndreptățind prin comportare exemplară încrederea ce i s-a acordat.

Acțiunea civilă înaintată de către partea civilă, Țugui Valeriu, a fost admisă integral și s-a dispus încasarea de la inculpatul, Onuța V., în beneficiul acestuia,

prejudiciul material în sumă de 120 euro, convertiți în lei moldovenești la cursul oficial al BNM la data executării.

Acțiunea civilă înaintată de către partea civilă, Donțu Simion, a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea de la inculpatul, Onuța V., în beneficiul acestuia, prejudiciul material în mărime de 147.726, 36 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4.000 lei și prejudiciul moral în mărime de 10.000 lei, în rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Acțiunile civile ale părților civile, Mișcoi G., Bostan V., Ixaru S., au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă, Scutelnic A., împotriva părții civile, Donțu Simion, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că inculpatul, Onuța V., la data de 10 ianuarie 2014, aflându-se la piața „Calea Basarabiei”, amplasată pe str. Calea Moșilor, 4, mun. Chișinău, având intenția dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune, sub pretextul vânzării telefonului mobil de model „Samsung Galaxy Grand” cu nr. IMEI xxxxx, a dobândit ilicit de la Țugui Valeriu, pentru telefonul menționat vândut lui, suma de 120 euro, care conform cursului oficial al BNM, la data de 10 ianuarie 2014, constituiau echivalentul a 2.131,43 lei, prezentându-se cu date false ce țin de identitatea sa și anume prezentând permisul de conducere pe numele lui Aparatu Alexandru, ca acesta aparținând lui și totodată asigurându-l pe Țugui Valeriu că, telefonul mobil menționat îi aparține cu drept de proprietate, ca ulterior să se stabilească faptul că telefonul în cauză a fost furat la 10 ianuarie 2014, de la Boico Ecaterina. Pe faptul furtului, la 17 ianuarie 2014, fiind pornită cauza penală nr. 2014030105, astfel, prin acțiunile sale intenționate Onuța V., cauzându-i părții vătămate, Țugui V., daună materială în proporții considerabile.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a calificat *de drept* faptele inculpatului Onuța V. în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot Onuța V., fiind posesor a permisului de conducere cu nr. XXXXX (tip italian), la data de 26 septembrie 2011, în jurul orei 16.30, conducând pe traseul Chișinău - Leușeni, în direcția orașului Chișinău, microbuzul de model Mercedes-Sprinter, cu n/î XXXXX, care tracta o remorcă cu bagaje și în calitate de pasageri, se aflau Donțu Simion, Balan Elena, Ixaru Stela și Bostan Valentina. Tot atunci, Onuța V., continuând deplasarea cu automobilul menționat și ajungând la km 29, al traseului menționat, neținând cont de încărcătura automobilului condus și de faptul că, pe contrasens se deplasează un alt automobil, ignorând în mod flagrant prevederile Regulamentului Circulației Rutiere și anume pct. (2) care prevede că „în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers”, pct. 39 alin. (1) a aceluiași regulament care stipulează că „prealabil începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi în siguranță”

și pct. 45 alin. (1) și (2) a aceluiași Regulament care prevede că „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) condițiile rutiere; e) situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, fără a reduce viteza, a pierdut controlul asupra ghidajului și derapând în partea stângă de deplasare a sa, ieșind pe banda de contrasens, a lovit lateral dreapta în automobilul de model Opel Corsa cu n/î XXXXX, care era condus regulamentar de către Mișcoi Gheorghe și în care se aflau în calitate de pasageri, Iulian Valeriu și Scutelnic Ana. În rezultatul accidentului rutier comis de către Onuța V., pasagerilor ambelor mijloace de transport le-au fost cauzate diferite traumatisme, și anume: lui Scutelnic Ana, i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 74 din 28 martie 2012, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață; lui Ixaru Stela i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 307 din 15 decembrie 2011, vătămări corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată; lui Donțu Ion i-au fost cauzate raportului de expertiză medico-legală nr. 308 din 15 decembrie 2011, vătămări corporale medii cu dereglarea sănătății de lungă durată; lui Bostan Valentina i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 72 din 20 martie 2012, vătămări corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată; lui Balan Elena i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 302 din 13 decembrie 2011, vătămări corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată, consecințe care sunt în legătură cauzală direct cu accidental rutier produs.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a calificat *de drept* faptele inculpatului Onuța V. în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale și a sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Avocatul Pavliuc G. în numele părții vătămate Donțu S., care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Onuța V. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c), art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră sub formă de închisoare, a încasa de la Onuța V. în beneficiul părții vătămate, Donțu S., prejudiciul moral în sumă de 100.000 lei.

În motivarea apelului a invocat:

- pedeapsa aplicată inculpatului nu este echitabilă în raport cu fapta comisă, personalitatea acestuia și circumstanțele agravante existente;

- infracțiunea comisă de către Onuța V. se clasifică ca fiind una gravă, iar în cadrul urmăririi penale, acesta n-a recunoscut vina, prin orice metode încerca să ducă organul de urmărire penală în eroare, astfel, intenționa să se eschiveze de la răspundere penală. Refuzul lui Onuța V. de a recunoaște vina în cadrul urmăririi penale, atestă faptul că, nu conștientizează pericolul social al faptelor comise, nu conștientizează propria responsabilitate referitor la săvârșirea infracțiunii și pagubele cauzate prin aceasta;

- inculpatul, Onuța V., nu a încercat pe parcursul examinării cauzei să se intereseze de la Donțu S., care este prejudiciul cauzat sănătății, nu și-a cerut scuze de la aceasta pentru fapta săvârșită, precum nici nu a contribuit material la restabilirea sănătății lui Donțu S.;

- o pedeapsă neprivativă de libertate stabilită inculpatului, Onuța V., nu v-a asigura atingerea scopului pedepsei și corectarea inculpatului, nu v-a fi asigurată restabilirea echității sociale;

- este mai rațional ca instanța de judecată să aplice în privința inculpatului pedeapsa cu închisoarea, ce v-a fi echitabilă faptei săvârșite și v-a influența pozitiv asupra corectării și reeducării acestuia;

- în ce privește latura civilă, susține că părții vătămate, Donțu S., i-a fost cauzat prejudiciu moral, exprimat prin suferințele fizice și psihice, legate de acțiunile ilegale ale inculpatului, Onuța V., totodată, luând în considerație disconfortul și tulburările sufletești pe care le-a suportat Donțu S. și membrii familiei sale în rezultatul acțiunilor inculpatului, consideră că suma de 100.000 lei este adecvată satisfacției suferințelor psihice și fizice cauzate părții vătămate;

- prin fapta prejudiciabilă săvârșită de inculpat, lui Donțu S. i s-a cauzat un prejudiciu moral enorm, de nedescris. A pierdut sănătatea, încrederea într-un viitor frumos. Durerea, suferința și rănirile psihice au cauzat o traumă de ordin psihologic. Sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții și neputință, aflându-se într-o stare permanentă de frică, disconfort și retrăire.

3.2 Avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic Ana, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată de Scutelnic A., cu încasarea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier, de la Donțu S., ca posesor al izvorului de pericol sport, în sumă totală de 50.052 lei, totodată, obligarea lui Donțu S., ca posesor al izvorului de pericol sport, la achitarea venitului ratat în suma de 10.400 euro și obligarea lui Onuța V., ca vinovat în producerea accidentului rutier, la repararea prejudiciului moral, în sumă totală de 100.000 lei.

În motivarea apelului declarat, a invocat:

- în urma accidentului produs i-a fost cauzat părții vătămate un prejudiciul material, care constă din costul tratamentului de spital 10.500 lei (operații, anestezie, personalul tehnic, etc.), suma de 22.800 lei pentru zile-pat de spitalizare, analize - 303 lei, colectarea sângelui - 1.400 lei, precum și costul pentru bilete tur-retur Italia-Moldova, asistență juridică, traduceri, procurarea a două plăci metalice, în total suma de 50.052 lei;

- la 26 februarie 2007, Scutelnic A. a încheiat contractul de muncă domestică cu d-na Beccegato Maria, fiindu-i stabilită retribuiția lunară în sumă de 800 euro. În urma accidentului suferit, Scutelnic A. a fost recunoscută, la 16 noiembrie 2012 invalid cu procentul de dizabilitate de 60%. La 08 octombrie 2012 a fost reziliat cu Scutelnic A. contractul de muncă, din motive de boală. Astfel, a suportat un venit ratat de 10.400 euro, pe perioada 26 septembrie 2011 - 16 noiembrie 2012, de 13 luni de zile;

- în urma accidentului produs, părții vătămate i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice. Are pierderi de memorie, slăbiciune, insomnie. Prin acțiunile vinovaților i-au fost lezate și drepturile nepatrimoniale. Însă, prima instanță, prin sentința din 23 februarie 2018, a ignorat totalmente pretențiile părții vătămate, Scutelnic A. De fapt, acțiunea civilă a fost depusă și împotriva lui Onuța V. ca făptuitor, și împotriva lui Donțu S. ca posesor de izvor de pericol sporit, proprietar al automobilului, însă, prima instanță a respins acțiunea ca neîntemeiată;

- a luat cunoștință cu sentința contestată la 17 mai 2018, în cadrul examinării apelului asupra sentinței date, depuse de către partea vătămată, Donțu S., însă prima instanță nu i-a expediat copia sentinței.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2018, a fost respinsă ca depusă peste termen, cererea de apel declarată de către avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic A. și respinsă ca neîntemeiată cererea de apel, depusă de către avocatul Pavliuc G. în numele părții vătămate Donțu S., și menținută sentința.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat, referitor la cererea de apel depusă de către avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic A., sentința a fost pronunțată public la data de 23 februarie 2018. Din conținutul procesului verbal al ședinței de judecată din data de 07 februarie 2018, rezultă că în cadrul ședinței fixate pentru dezbaterile judiciare au fost prezenți: procurorul, Arcer A., avocatul părții vătămate, Donțu Simion - Pavliuc G., avocatul inculpatului, Onuța V. - Medeleanu R., avocatul părții vătămate, Scutelnic A. - Panuș L. (v. V, f.d. 42, verso). După ce părțile prezente au înaintat solicitările în cadrul dezbaterilor judiciare, instanța de judecată a amânat deliberarea și pronunțarea sentinței, pentru data de 23 februarie 2018, ora 12.00, fapt ce denotă la caz, că avocatul părții vătămate, Scutelnic Ana - Panuș L., a cunoscut despre următoarea ședință judiciară, despre pronunțarea sentinței judecătorești.

Astfel, instanța de apel a reținut că, este de obligația avocatului de a se interesa de rezultatele examinării cauzei penale, fapt reiterat și în cauza CEDO Ponomariov vs. Ucraina, unde Curtea a reținut că, ține de obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În același context, instanța de apel a indicat că, în cadrul ședinței primei instanțe la examinarea cauzei penale, a fost prezent avocatul părții vătămate, Scutelnic Ana - Panuș L., care a fost cunoscut de sentința de condamnare emisă la caz și având în vedere că cererea de apel a fost înaintată de către aceasta, este cert constatat faptul că, o dată ce a fost încheiat contractul de asistență juridică între partea vătămată și avocatul acestuia, ultimul a cunoscut despre sentința pronunțată

la caz, însă necătând la acest fapt, cererea de apel a fost depusă la data de 23 mai 2018, când deja cauza penală se afla în procedura Curții de Apel Chișinău.

În opinia instanței de apel, în pofida faptului că avocatul, Panuș L., a cunoscut despre sentința din data de 23 februarie 2018, aceasta nu și-a exercitat dreptul legal de a ataca actul de dispoziție a instanței de judecată în termenul prevăzut de lege.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a conchis că cererea de apel depusă de către avocatul, Panuș L., în numele părții vătămate, Scutelnic A., nu se încadrează în termenul legal, fiind depus tardiv și că motive temeinice, ce ar determina omiterea termenului de atac, apelantul nu a invocat, astfel că repunerea apelului în termen, din oficiu de către instanța de apel, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce în accepțiunea CtEDO (Ghirea versus Republica Moldova), urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice, cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului - dreptul la un proces echitabil.

Referitor la cererea de apel depusă de către avocatul Pavliuc G. în numele părții vătămate Donțu S., instanța de apel a constatat că starea de fapt și de drept, se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către prima instanță, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței.

În acest sens, instanța de apel a constatat că prima instanță a dat apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinându-le din punct de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, încadrând just acțiunile inculpatului, Onuța V., în baza dispozițiilor art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, precum și în baza dispozițiilor art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În opinia instanței de apel, deși, inculpatul, Onuța V., vina și-a recunoscut-o integral, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, se confirmă și prin următoarele probe pertinente, concludente, utile și veridice ce coroborează între ele, și anume: declarațiile părții vătămate Țugiu V., martorilor Aparatu A., Grigoriev S., Gangan O., Șova M. și prin materialele cauzei, și anume: procesul-verbal de confruntare între partea vătămată, Țugiu V., și martorul Gangan O. din 14 noiembrie 2014 (v. IV, f.d. 68); procesul-verbal de confruntare între partea vătămată Țugiu V. și martorul Șova M., din 14 noiembrie 2014 (v. IV f.d. 70); procesul-verbal de confruntare între partea vătămată, Țugiu V. și bănuitul, Onuța V., din 25 noiembrie 2014 (v. IV f.d. 73, 74).

Cu referire la infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, deși Onuța V., vina și-a recunoscut-o integral, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, se confirmă prin următoarele probe pertinente, concludente, utile și veridice ce coroborează între ele, și anume: declarațiile părților vătămate, Donțu S., Bostan V., Scutelnic A., Ixaru S., martorilor Mișcoi G., Ilian V., și prin materialele cauzei: procesul-verbal de cercetare la fața locului, împreună cu planșa fotografică și planul schemă a accidentului rutier din 26 septembrie 2011 (f.d. 38- 63 v. I); procesul-verbal de confruntare între partea vătămată, Donțu S. și învinuitul, Onuța V. din 18 decembrie 2013 (f.d. 30-31, v. II); raportul de expertiză medico-legală nr. 307 din 15

decembrie 2011 (f.d. 108 v. I); raportul de expertiză medico-legală nr. 308 din 15 decembrie 2011 (f.d. 112, v. I); raportul de expertiză medico-legală nr. 302 din 13 decembrie 2011 (f.d. 116, v. I); raportul de expertiză medico-legală nr. 74 din 28 martie 2012 (f.d. 120 v. I); raportul de expertiză medico-legală nr. 72 din 20 martie 2012 (f.d. 124 v. I); raportul de expertiză medico-legală nr. 282 din 07 decembrie 2011 (f.d. 128 v. I); raportul de expertiză medico-legală nr. 281 din 07 decembrie 2011 (f.d. 132 v. I)

Totodată, instanța de apel a invocat că, pedeapsa penală aplicată inculpatului, Onuța V., pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, este una legală, iar motivele invocate de avocat în cererea de apel sunt lipsite de suport factologic și juridic.

Mai mult, instanța de apel verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului, Onuța V. a constatat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, art. 61 și art. 75 Cod penal, și la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de apel a mai reținut și faptul că în contextul art. 76 alin. (1) Cod penal, în calitate de circumstanță atenuantă, în privința inculpatului, Onuța V., prima instanță a identificat căința sinceră și prezența unui copil minor la întreținere, iar careva circumstanțe agravante din rândul celor vizate la art. 77 alin. (1) Cod penal, nu au fost stabilite.

Reieșind din prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, ca urmare a reducerilor cu 1/3 din limitele pedepselor prevăzute de lege, instanța de apel a stabilit că, limitele de pedeapsă în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, corect au fost stabilite de către prima instanță – aplicându-i pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare, iar în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal - pedeapsa sub formă de 4 ani închisoare.

În viziunea instanței de apel este corectă și soluția primei instanțe în partea aplicării cumulului parțial al pedepselor aplicate, în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal. Totodată, prima instanță justificat a ajuns la concluzia de a aplica față de inculpatul, Onuța V., pedeapsa complementară, în temeiul art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea mijloacelor bănești, pe un termen de 2 ani și, în temeiul art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, în formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

Astfel, luând în considerație circumstanțele expuse supra, instanța de apel a considerat justificată și corectă soluția primei instanțe cu privire la aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, or, executarea reală a pedepsei cu închisoare, nu este proporțional în raport cu circumstanțele constatate, nemijlocit circumstanțele comiterii infracțiunilor, cât și urmările prejudiciabile.

Astfel, luând în considerație circumstanțele expuse, instanța de apel a considerat nefondată aserțiunea avocatului Pavliuc G. în numele părții vătămate,

Donțu S. privind aplicarea față de inculpat, a unei pedepse mai aspre, având în vedere modalitatea comiterii infracțiunilor, circumstanțele în care acestea au fost comise, precum și urmările prejudiciabile, dar și nemijlocit faptul că Onuța V. a recunoscut integral faptele comise, fapt ce denotă că acesta a conștientizat pericolul real al acțiunilor sale.

În continuare, instanța de apel a indicat că, este corectă și justificată, soluția primei instanțe la capitolul soluționării acțiunilor civile înaintate de către părțile vătămate, Țugui V., Donțu S., Mișcoi G., Bostan V., Ixaru S. și Scutelnic A.

6. Hotărârile judecătorești adoptate la caz, sânt atacate cu recurs ordinar de către partea vătămată Scutelnic Ana, prin care solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată, cu încasarea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier, de la Donțu S., ca posesor al izvorului de pericol sport, în sumă totală de 50.052 lei, totodată, obligarea lui Donțu S., ca posesor al izvorului de pericol sport, la achitarea venitului ratat în sumă de 10.400 euro și obligarea lui Onuța V., ca vinovat în producerea accidentului rutier, la repararea prejudiciului moral, în sumă totală de 100.000 lei.

În motivarea recursului, invocă aceleași motive pe care le-a indicat în apel avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic Ana, suplimentar menționează că:

- la data de 23.02.2018, la pronunțarea sentinței nu a fost prezentă, iar prima instanță nu le-a expediat copia sentinței, fapt ce se confirmă prin înscrisurile din dosar;

- instanța de apel nemotivat a respins cererea de apel ca fiind depusă peste termen, deoarece imediat ce au făcut cunoștință cu sentința au depus apel.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, deoarece instanța de apel a menținut soluția primei instanțe pe motiv că cererea de apel declarată de către avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic A. a fost depusă peste termen, astfel lipsesc temeiuri de drept de casare a hotărârii contestate, deoarece nu a fost folosită în termen calea ordinară de atac, apelul.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Colegiul penal constată că, partea vătămată, Scutelnic Ana, în recurs contestă hotărârile instanțelor de fond, solicitând admiterea integrală a acțiunii civile, invocând temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse

recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Analizând argumentele menționate în motivarea recursului declarat, privind solicitarea admiterii integrale a acțiunii civile, Colegiul penal consideră, că instanța de apel justificat nu a pus în discuție aceste invocări, dat fiind faptul că apelul declarat de către avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic A., a fost respins ca depus peste termen. În cazul în care este adoptată o soluție de respingere a apelului ca depus peste termen, faptul dat nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia, decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal. Respectiv, ținând cont că argumentele invocate și menționate mai sus, nu au constituit obiect de discuție în instanța de apel, pe motiv că această instanță nu a fost sesizată în termenul prevăzut de norma procesual-penală, Colegiul statuează, că temeiul de casare invocat de către partea vătămată Scutelnic Ana în recursul ordinar, nu este incident în cauza deferită judecării, deoarece pretențiile privind admiterea acțiunii civile nu au constituit obiect de discuție în instanța de apel.

Totodată, Colegiul penal notează, că instanța de apel a examinat și s-a pronunțat argumentat asupra chestiunii omiterii termenului de declarare a apelului de către avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic A.

În conformitate cu prevederile art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

La capitolul dat, Colegiul menționează, că instanța de apel a reținut corect starea de fapt, din care rezultă că sentința a fost pronunțată integral la data de 23.02.2018, însă avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic A., nu s-a prezentat la pronunțarea acesteia, deși conform procesului-verbal al ședinței de judecată a primei instanțe din 07.02.2018 (f.d. 42 verso v. V), ultima a cunoscut despre data ședinței de judecată din 23.02.2018, preconizată pentru deliberarea și pronunțarea sentinței, iar conform amprenței ștampilei de intrare a Curții de Apel Chișinău (f.d. 99-100, 103-105 v. V), avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic A., a depus cerere de apel abia la data de 23 mai 2018.

Cât privește argumentul recurentei, precum că prima instanță nu le-a expediat copia sentinței, astfel imediat ce au făcut cunoștință cu sentința, au depus apel, instanța de recurs reține că, faptul dat nu echivalează cu dreptul de a declara apel anume din data când au făcut cunoștință cu sentința, deoarece legislația procesual penală ce reglementează termenul de declarare a apelului, nu prevede dreptul de a se folosi de această cale de atac de la data aducerii la cunoștință părților a hotărârii motivate, dar de la data pronunțării integrale a acesteia. Astfel, avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic A., a fost prezentă în ședința de judecată din data de 07.02.2018, care s-a amânat pentru data de 23.02.2018, pentru deliberarea și pronunțarea sentinței, astfel aceasta urma să-și asume responsabilitatea pentru

realizarea dreptului de atac asupra sentinței, respectiv în cazul neprezentării ultimei la pronunțarea sentinței integrale, urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care partea vătămată putea să nu fie de acord.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează, că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Așadar, în prezenta speță, instanța de apel just a menționat, că termenul de declarare a apelului, urmează a fi calculat din data de 23 februarie 2018, însă avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic A., a depus apel abia la data de 23 mai 2018, fiind evident omis termenul de atac, or termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Având ca reper considerentele expuse supra, Colegiul penal, conchide că termenul de 15 zile pentru depunerea apelului de către avocatul Panuș L. în numele părții vătămate Scutelnic A., a fost depășit, iar circumstanțele enunțate denotă, că instanța de apel, potrivit părții descriptive a deciziei adoptate, nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, astfel legal și întemeiat a respins apelul avocatului Panuș L. ca depus peste termen, iar decizia atacată conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

Generalizând raționamentele mai sus nominalizate, Colegiul concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, la caz, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) CPP, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către partea vătămată Scutelnic Ana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Onuța Vitalii Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 06 decembrie 2018.

Președinte

Timofti Vadimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Țurcan Anatolie